

18.04.2024

Tartu Ülikooli üliõpilasesinduse volikogu korralise koosoleku protokoll nr 6

Tartu Ülikooli senati saal

18.04.2024

Algus kell 18.15

Lõpp kell 19.58

Koosoleku juhataja: TÜ üliõpilaskonna esimees Renar Kihho

Protokollija: TÜ üliõpilasesinduse õigusnõunik Martina Heimo

Kohapeal võtsid osa volinikud (11): Liisa Oks (SVÜK), Petrik Saks (SVÜK), Anna Zobel (LTTVÜK), Stine-Marie Maripuu (LTTVÜK), Helda Marleen Lang (HVÜK), Markus Laanoja (HVÜK), Aurora Ruus (HVÜK), Martin Veližanin (MVÜK), Hanna Marta Nellis (MVÜK), Emma Anni Koppel (MVÜK), René Piik (LTTVÜK)

Veebi vahendusel võtsid osa volinikud (5): Agnes Rohtsalu (LTTVÜK), Angela Puur (HVÜK), Aron Aivar Frühling (HVÜK), Iris Luik (LTTVÜK), Lilian Kreevald (SVÜK)

Puudusid volinikud (4): Riin Selart (SVÜK), Julia Divonina (SVÜK), Mattias Pettai (MVÜK), Andreas Kevin Pöldvee (MVÜK)

Kohapeal võtsid osa külalised (7): Renar Kihho, Martina Heimo, Anette-Mai Pirk-Birk, Elsa Triin Raidla, Joosep Heinsalu, Kaari Kuus, Kirke Piiskoppel

Veebi vahendusel võtsid osa külalised (0):



18.04.2024 toimunud TÜ üliõpilasesinduse korralisel volikogu koosolekul otsustas volikogu:

- 1. kinnitada 18.04.2024 volikogu koosoleku päevakord;**
- 2. kinnitada eelmise volikogu koosoleku (22.03.2024) protokoll;**
- 3. kinnitada üliõpilasesindajate valimine TÜ senatisse, TÜÜE järelevalvekomisjoni ning EÜL-i üldkoosolekule 2024/2025. õppeaastaks volikogu koosolekul esitatud ajakavaga.**



Volikogu koosoleku päevakord:

1. **Formaalsused** / Formalities
 - a. Päevakorra kinnitamine / Approving the agenda
 - b. Eelmise volikogu (21.03.24) protokollu kinnitamine / Approving the protocol of the previous Student Parliament's meeting
2. **TÜÜE valimised 2024** / UTSU elections 2024
3. **Vahepealsete arengute ülevaade** / Overview of recent developments
4. **Eesootavad valimised** / Upcoming elections
5. **Arutelu: kõrghariduse pikk plaan** / Discussion: the long term plan for higher education
6. **Eesootavad sündmused** / Upcoming events
7. **Doktorantide esindatus ülikoolis** / Representation of doctoral students at the university
8. **Kohapeal algatatud küsimused ja ettepanekud** / Other questions and proposals



1. FORMAALSUSED / *Formalities*

1.1. Päevakorra kinnitamine

A. Zobel (LTTVÜK) teeb ettepaneku lisada päevakorda arutelu doktorantide esindatusest ülikoolis.

R. Kihho teeb ettepaneku kinnitada 18.04.2024 volikogu koosoleku päevakord koos täiendustega.

Hääletus: poolt: 15, vastu: 0, erapooletuid: 0.

Volikogu otsus: **kinnitada 18.04.2024 volikogu koosoleku päevakord koos täiendustega.**

1.2. Eelmise volikogu koosoleku protokoll kinnitamine

R. Kihho teeb ettepaneku kinnitada 21.03.2024 toimunud volikogu korralise koosoleku protokoll.

Hääletus: poolt: 15, vastu: 0, erapooletuid: 0.

Volikogu otsus: **kinnitada 21.03.2024 toimunud volikogu korralise koosoleku protokoll.**

Saabub R. Piik kell 18.20.

2. TÜÜE VALIMISED 2024 / *UTSU elections 2024*

R. Kihho (esimees): Sellel aastal kandideeris 134 inimest ja kokku oli avaldusi 159. Kõik esindajakohad said täidetud (esimesena) HVÜK-is, palju õnne neile! Valimised.ut.ee keskkond on valmis saanud ja esmaspäeval algab valimisperiood. Eelmisel aastal oli valimisaktiivsus üle ülikooli *ca* 16%, sellel aastal on siht 18%.

E. T. Raidla (TÜÜE kommunikatsioonispetsialist): Tutvustan valimisperioodi kommunikatsiooni ja turunduse plaane. Panen suurelt kodulehele lingi hääletamiskeskonda, nii et kui reklaamida, võib suunata neid TÜÜE kodulehele. E-kirjad lähevad valdkondadesse 25.04 ja 30.04. Üliõpilaste infokirja läheb uudis 22.04.

Teeme aktiivselt tööd sotsiaalmeedias. Sinna tulevad teavitavad informatiivsed postitused, nagu igal aastal, aga teeme juurde ka lõbusamaid videosid TikTokki ja Instagrami *reels*'idena. Samuti tuleb üks Instagrami *story* sellest, miks on valimine oluline. Meie kodulehele tuleb ka uudis hääletusperioodist.

Kandidaatide info läheb kodulehel vormis pilt ja nende vastused, nende kontaktinfo hetkel üles ei lähe.

LTTVÜK-il tuli vahva idee, nii et teeme LTTVÜK x TÜÜE *giveaway*. Palun ka teistel VÜK-idel seda jagada.

Kui on veel häid ideid, eriti meemiideid, siis minu Teams on alati avatud.

Igal VÜKil on kohustus teha valimisperioodi jooksul 2 füüsilist hääletuspunkti. Hetkel on kohad kirja panemata SVÜK-il ja MVÜK-il. Pange Elsale tabelisse kirja, kus teete hääletuspunkti ja kes sinna lähevad, selle alusel saate endale merchi: pused selga ja nänni jagamiseks. Iga VÜK saab 125 eurot füüsiliste hääletuspunktide jaoks, saate näiteks jagada kringlit vms.



Sotsiaalmeedias saate tutvustada enda kandidaate. Põhjad ja pildid on saadaval Teamsis ja iga kell aitab ka Elsa. VÜK-id, palun jagage sotsiaalmeedias palju sisu – tehke ise või jagage TÜÜE oma. Reklaamige iseendid ja oma sõpru. Jagage palju meediasisu!

Soovitame minna loengutesse, kus hääletate koos. See töötab kõige paremini! Saate korraldada, et võtate koos telefonid välja ja hääletate ära. Plakatitele tulevad ka juurde QR-koodid, mis samuti suunavad otse hääletama. Palun VÜK-idel panna QR-koodid plakatitele juurde hiljemalt esmaspäeval! Kõikidel VÜK-idel peaks olema tahvlinätsu alles.

Kõikide küsimuste korral kirjutage Elsa Triin Raidlale Teamsi!

A. Zobel (LTTVÜK): Kandidaadid on kirjeldustega näha vaid TÜÜE kodulehel, mitte valimiskeskonnas, ehk siis suunata valijaid ikka TÜÜE kodulehele.

3. VAHEPEALSETE ARENGUTE ÜLEVAADE / *Overview of recent developments*

R. Kihho (esimees): Esitan teile informatiivse punktina vahekokkuvõtte teemadest, mida eelnevates volikogudes oleme arutanud.

3.1. Tekstiroboti tööühm

R. Kihho (esimees): Mina ja Martina oleme kaasatud TÜ tekstiroboti tööühma. Me tööühma koosseisus ei ole, aga oleme tudengite esindajatena kontaktis Jane Klavani ja Inge Hiiesaluga. Oleme palunud neil tudengeid kõige seonduvaga kursis hoida.

Hetkel on neil plaanis korraldada õppejõududele suunatud valdkondlikke kogemusseminare. Samuti on neil plaanis välja saata tudengitele suunatud küsitlus, mille kaudu nad saaks sisendit, mida ootavad tudengit tekstiroboti kasutamise juhenditest. Tõime näiteks välja, et ÕIS-is võiks ainekava juures olla selgelt ja üheselt arusaadavalt kirjas, kas õppeaines on lubatud tekstirobotit kasutada või mitte. Neil on ka mõttes korraldada tudengitele suunatud üritusi, näiteks ööraamatukogu raames kutsuda Jaan Aru rääkima. Hetkel näeb ka tööühm, et praegune juhend on liiga üldsõnaline, peamine eesmärk ongi see selgemaks saada. Tööühm ei ole kindel, kas või millal hakatakse tegema muudatusi ÕKE tasandil. Kui teil on tekstiroboti kasutamise kohta ettepanekuid, siis kirjutage Renarile või Martinale. Ootame sisendina, mida teie tudengitena tahaksite näha tekstiroboti kasutamise juhendis, aga ka mis on teie kui tudengite vaated tekstiroboti kasutamisele.

R. Piik (LTTVÜK): Mis osas on praegune juhend puudulik või miks seda muutma peab?

R. Kihho (esimees): See ei ole otseselt puudulik, aga ei ole alati üheselt mõistetav ega kasutajasõbralik ning samuti on see liiga üldine.

A. Zobel (LTTVÜK): Praegu see ongi üldised suunised tekstiroboti kasutamiseks õppetöös, aga tegemist ei olegi hetkel juhendiga. See on valdkondlikult väga erinev, milline juhend peaks olema. Mõnes valdkonnas on vaja rohkem tekstiroboti kasutamist suunata, mõnel erialal sa ei saa selle tekstirobotiga palju teha.



3.2. Tartu Ülikooli uus arengukava

R. Kihho (esimees): Selle komisjoni esimene koosolek on ära toimunud. Eelmine kord sai väike sisend kogutud enne töörühma kohtumist, kuid erilist abi sellest siiski esimesel kohtumisel ei olnud, sest arutlusele tuli üldine arengukava koostamise printsiip ning mis aja peale arengukava koostada siiski tuleks (seoses ülikooli saabuva 400. aastapäevaga).

Ülevaade kohtumise mõtetest:

- Plaanis on 5-7 rahvusvahelise ülikooli *benchmark*;
- Arengukava koostamisse tuleb kaasata ka vilistlased (pöörduda tegutsevate erialaseltside poole). Vilistlaspäeval võiks välja tulla üleskutsega anda sisendit arengukava ideekorjeks.

Samuti oli arutelu selle kohta, kas sõnastada neli põhiteemade gruppi või kümme tegevussuunda. Kui teil on selle kohta ideid, siis võite oma arvamust julgelt avaldada.

Kas me peaksime korraldama mingi sisendi korjamise eraldi volikogu tasemel või üritame saada üleüldisemalt tudengitelt sisendit?

Tõusetus arutelu, millisel kujul sisendikorje toimuma peaks ning arutati praegu olemasoleva küsimustiku üle. Hetkel on ülikoolil valminud üks küsimustik, kus on täpselt üks küsimus: millised arengusuunad on olulised. Selle küsimustiku link on ka Teamsis volikogu kanalis. Toodi välja, et hetkel on see küsitlus avalik vaid siseveebis, kus oli küll kirjas, et oodatakse ka tudengeid vastama, kuid tudengite kanalitesse ei ole küsitlus jõudnud. Seda peaks laiemalt jagama laiemalt tudengitele.

Volikogu arutles, et paari küsimusega küsitluse saatmine tudengitele ei pruugi anda sisukat tagasisidet arengukavale. On vaja konkreetseid küsimusi ja arutelusid, kuhu tudengeid kaasatakse. Näiteks võiks teha volikogu tasandil sisukat arutelu või korraldada mingit laadi seminari. Jagati ka kogemust, et kui küsides pakkuda juba mõni idee välja, siis tudeng saab vastata, mis ta sellest konkreetsest ideest arvab ja saab oma vastust põhjendada. Selliselt saab tudengiga alustada sisukat arutelu.

R. Kihho täpsustas, et see küsitlus on üks viis sisendi saamiseks, teine viis on väliseksperdid. Sellest küsitlusest vaid alustatakse, et koondada suuremaid arengusuundasid, millele seejärel arengukava üles ehitada.

Kokkuvõttes sedastati, et on tore, et nad juba algusest peale kaasavad tudengeid. TÜÜE võiks ikkagi seda küsitlust jagada, et anda tudengitele võimaluse juba praegu kaasa rääkida, kui neil on midagi öelda. Arutelu lõpus aga pakuti täiendava võimalusena välja, et volikogu võiks omavahel kokku saada või kohtuda oma tudengitega ning korraldada omakeskis ümarlaua. Selliselt saab sisukalt arutada tudengite vaated läbi, et siis need mõtted ülikoolile suunata, et tudengite arvamusest oleks päriselt kasu.

3.3. Üliõpilaskülale esitatud ettepanekud

R. Kihho (esimees): Toimus Üliõpilasküla üldkoosolek, kus sain edastada eelmises volikogus vastuvõetud ettepanekuid. Arutasime, et hindade külmutamist me ei rakenda, seda oleks liiga keeruline välja arvutada ja järke pidada. 20% hinnatõusu punkti samuti ei rakendata, kuna eelarve ja



majandusaasta aruande arvutamine läheb keeruliseks, eriti kui nüüd juulis tõuseb üürihind uuesti 10%. Tuleme sügisel selle arutelu juurde tagasi.

A. Zobel (LTTVÜK): Me arutasime volikogus erinevaid variante, et pole otseselt vahet, kuidas me hinnavahet suurendame, aga et kuidagi tuleb ajada suuremaks vahe üksinda ja kahekesi elamise vahel. Mis on siis reaalne lahendus hinnavahe suurendamiseks?

R. Kihho (esimees): See arutelu tuleb sügisel, hetkel seda punkti ei rakendata. Küll aga rakendatakse seda punkti, et rahuldatakse esimesena neid taotlusi, kes on nõus tubasid jagama. Samuti kohaldatakse reeglit, et esmakursuslased üksinda tuba ei saa. Lisaks esitasime muud tagasisidet, eriti nende kommunikatsiooni osas. Üldiselt oldi ettepanekutega üle positiivselt meelestatud. Hindade osas peaks korraldama mõttepõrgatamist Üliõpilasküla enda inimestega.

3.4. European Student Card – ISIC

R. Kihho (esimees): Meie poole pöördus ülikooli kantsler Kstina, kellelt küsiti, kuidas hetkel on ülikoolis ligipääs erinevatele teenustele, kas see toimib ülikooli kaardiga või muul viisil. Hetkel Tartus on enamikele teenustele ligipääs ID-kaardiga, mitte ISICuga. Hetkel on aga ISIC-kaart väljastatud 9000 TÜ tudengile. EÜL-il on soov saada koostööleping TÜ-ga, et saaksime tagada ISICut rohkematele tudengitele ja pikemaks perioodiks kui 1 aasta. Seda arutatakse mai lõpus. ISIC kaart pikemaks perioodiks kõlab hästi ja võiks aidata tagada ligipääsu rohkematele ülikooli teenustele. Küsiks siin, kas volikogu liikmetel on ISIC-kaart üliõpilaskaardi või deebetkaardi kujul ja mis põhjusel te nii valisite.

Volikogu tõstatab järgnevad põhjused:

- Kui on eelnevalt töötav deebetkaart, mis töötab ilusti, siis oli mõistlik tellida tavaline üliõpilaspilet.
- ISIC kaart tellitakse peamiselt, et saada soodsamat ühistransporti. Välismaal saab mitmes riigis käia enda tudengistaatust tõendades oluliselt odavamalt või lausa tasuta muuseumides.
- Rõhutati, et suur probleem on, et deebetkaardina ISIC-kaarti ei saa kasutada bussikaardina valideerimisel.
- Hetkel tuleb pangast ISIC-deebetkaart odavam, kui et tellida eraldi füüsilise kaardina.
- Tellides tundus olevat mingi erinevus, et mida saab teha ISIC-deebetkaardiga ja tavalise füüsilise ISIC-kaardiga, aga detaile hetkel ei mäleta.

R. Kihho (esimees): Kas te näete, et ülikoolil on mingisuguseid teenuseid, kus võiks ülikooli ülest kaarti kasutada?

Vastati, et näiteks TalTechis kasutatakse lisaks kõigele muule ISIC-kaarti ühiselamute või õppehoonete uksekiibina. Isegi ISIC-deebetkaarte saab kiibistada, vahel isegi paremini, kui tavalised füüsilised kaardid, nii et see ei tohiks teenuste pakkumisel olla takistuseks. ISIC-kaardi alusel võiks pakkuda tudengitele rohkem soodustusi, eriti näiteks ülikooli hoonetes olevates toidukohtades.

Vastuargumendina leiti, et kui juba süsteem töötab ID-kaardi põhjal, siis ei oleks vaja uut süsteemi looma hakata.



3.5. Bioinseneeria instituut

R. Kihho (esimees): Selgitan veidi olukorda, mis valimiste ajal bioinseneeria instituudis toimus. Bioinseneeria instituudi põhikirjas on rakendussäte, mille kohaselt valivad sellel õppeaastal enda esindajad vaid bakalaureuseõppekava „Loodusteadused ja tehnoloogia“ tudengid ja kandideerivad ka vaid bakalaureusetudengid. Arutasime seda teemat ülikooli juristiga. Doktorantide kui üliõpilaste huvid ei ole hetkel antud juhul esindatud. Lahendusena on alates sügisest seda võimalik teha määramise teel: 3 esindaja kohale on hetkel 2 kandideerimist ehk viimase koha saab määramise teel nüüd täita doktorandiga. See oleks ka kooskõlas instituudi põhikirjaga. Praegu oleks doktorandid esindatud vaid akadeemiliste töötajate kaudu. Antud olukord on tekkinud instituudi põhikirjas oleva rakendussätte tõttu. Järgmiste aastate üliõpilasesindatus selles instituudis käib vastavalt põhikirjale, mis viitab üldsõnaliselt TÜÜE õigusaktidele ehk siis saame juba doktorante ilusti kaasata.

Tõusetus suurem küsimus, et kuidas edaspidi suhtuda sellistesse instituutidesse, kus on doktorandid. Aga jõudsime järeldusele, et jätta igasse põhikirja üldsõnalisemalt, et valimised toimuvad meie õigusaktide järgi. Siis jääb igati doktorantidele õigus ja võimalus kandideerida üliõpilasesindajateks.

4. EESOOTAVAD VALIMISED / Upcoming elections

R. Kihho (esimees): TÜÜE juhatus teeb ettepaneku korraldada üliõpilasesindajate valimise TÜ senatisse, TÜÜE järelvalvekomisjoni valimise ja TÜÜE esindajate valimise EÜLi üldkoosolekule 2024/2025 õppeaastaks üheaegselt ning vastavad valimised viia läbi 23. mail 2024 toimival volikogu VII istungil. Kandideerimine toimub läbi Microsoft Forms keskkonna ning esitatud kandidatuuride dokumendid edastatakse volikogule tutvumiseks 7 päeva enne volikogu istungi toimumist. Kõikidele kandidaatidele esitatakse palve tulla volikogu istungile, et nad saaksid oma mõtteid tutvustada ja volikogu liikmete küsimustele vastata. Seega oleks meil volikogu koosolekul ära kuulata umbes 15 kandidaati. Kogu see volikogu oleks suunatud nendele valimistele. Valimised toimuvad vastavalt TÜÜE üldisele valimiseeskirjale.

Seega oleks ettepanek korraldada üliõpilasesindajate valimise TÜ senatisse, TÜÜE järelvalvekomisjoni valimise ja TÜÜE esindajate valimise EÜLi üldkoosolekule 2024/2025 õppeaastaks esitatud ajakava kohaselt:

1. **Üliõpilasesindajate valimine Tartu Ülikooli senatisse**
 - a. Kandideerimisperiood: 29.04–12.05.2024
 - b. Valimine: 23.05.2024 volikogu VII istung
2. **TÜÜE järelvalvekomisjoni valimine**
 - a. Kandideerimisperiood: 29.04–12.05.2024
 - b. Valimine: 23.05.2024 volikogu VII istung
3. **TÜÜE esindajate valimine EÜLi üldkoosolekule 2024/2025 õppeaastaks**
 - a. Kandideerimisperiood: 29.04–12.05.2024
 - b. Valimine: 23.05.2024 volikogu VII istung



M. Velizhanin (MVÜK) esitas küsimuse, kes saavad kandideerida senatisse. Selgitati, et kõik üliõpilased saavad kandideerida senatisse üliõpilasesindajaks. Neli liiget valitakse, üks on automaatselt TÜÜE juhatuse liige. Viie tudengi peale peavad olema esindatud kõik neli valdkonda ja kõik õppeastmed.

P. Saks (SVÜK) küsis, kas EÜL-i esindajaks kandideerides peab olema üliõpilane. Vastati, et teadaoleva info kohaselt peab kandideerimise ajal olema üliõpilane.

R. Kihho teeb ettepaneku kinnitada üliõpilasesindajate valimise TÜ senatisse, TÜÜE järelevalvekomisjoni ning EÜL-i üldkoosolekule 2024/2025. õppeaastaks esitatud ajakavaga.

Hääletus: poolt: 15, vastu: 0, erapooletuid: 0.

Volikogu otsus: **kinnitada üliõpilasesindajate valimine TÜ senatisse, TÜÜE järelevalvekomisjoni ning EÜL-i üldkoosolekule 2024/2025. õppeaastaks esitatud ajakavaga.**

5. ARUTELU: KÕRGHARIDUSE PIKK PLAAN / Discussion: the long term plan for higher education

R. Kihho (esimees): Järgmisel nädalal toimub meie õppeprorektori eestvedamisel kokkusaamine teemal „(Pool)pikk plaan kõrghariduses: sisulised suunad ja rahastus 2027–2035“.

R. Kihho loeb ette seminari sisukirjelduse:

„Tasuta kõrghariduse sisseviimine 2013. a ja sellele järgnenud selge plaani puudumine, kuidas riik võetud vastutust kanda suudab, viis kõrghariduse rahastuse suurde puudujääki. SKP, keskmine palk, õpetajate palk jm võrdlusnäitajad kasvasid perioodil 2014 – 2020 kaks kuni kolm korda kiiremini kui kõrghariduse rahastamine. 2021. aastal alanud sihiteadlik tegutsemine olukorra muutmiseks tõi kaasa mitmed olulised sammud, analüüsid, arutelud nii riigikogu, arenguseire keskuse, rektorite nõukogu kui ülikooli poolt (<https://ut.ee/et/sisu/korghariduse-rahastamine>). Neist kõige kõnekam oli see, et 2022. aasta alguses jätsid Eesti avalik-õiguslikud ülikoolid riigiga sõlmimata halduslepingud.

Kõrghariduse pikaajalise alarahastuse järk-järguliseks korvamiseks lepidi 2022. aasta riigi eelarvestrateegias kokku, et rahastamine kasvab järgneval neljal aastal 15 protsenti aastas. See oli rektorite poolt välja pakutud vaheetapp, kuniks jõutakse kõrghariduse pika plaanini. RES-is kokku lepitud rahastuse tõus kehtib 2026. aastani, see tähendab, et kahe aasta pärast peab olema mitte ainult selge, millist kõrgharidust Eesti vajab ja millist kõrgharidust saame endale lubada, vaid kokku peab olema ka lepitud, kuidas seda rahastatakse.

Pikka plaani, kuidas kõrghariduse rahastus peale augu kompenseerimist jätkub, vajame juba 2025. a kevadel, kuna siis peaksid algama uute halduslepingute (2026+) läbirääkimised. Et me poleks riigi ja ülikoolidena uuesti olukorras, kus lepinguid ei kirjutata all, kuna pole selgust jätkusuutlikus rahastusplaanis, siis on viimane aega alustada/jätkata selle teemalist arutelu. Samal ajal tuleb arvestada ka juba seatud [riiklike eesmärkidega](#), et 2035. aastaks on kolmanda taseme haridusega 25–34-aastaste inimeste osakaal 45% (2022. a oli see 43,9%) ja doktorikraadiga 25–64-aastaste inimeste osakaal 1,5% (2023. a 1%).

Alustame arutelu väikeses ekspertide ja peamiste osapoolte ringis, kus soovime saada ülevaadet sellest, millised mõtted ja analüüsid kõrghariduse ja selle rahastamise tuleviku üle on käimas ning

leppida kokku edasised sammud (vajalikud uuringud, analüüsid, stsenaariumide loome; laiemad arutelud; sõnumid avalikkusele jm.).“

Renarile antakse seminaril sõna 15 minutit, mille raames esitada tudengite vaadet.

Siin on küsimused, millele oodatakse sisendit. Keskenduksime ka enamatele teemadele, kui tudengite rahaline toimetuleks.

1. Mis on need kohad kõrghariduses, kuhu tuleb rahastust suunata?
2. Kas peame kõrghariduse omandamise protsessis midagi muutma, et oleksime kulutõhusamad ja kasutaksime ressursse suunatult ja sihipärasemalt?
3. Kas peame õpetamises/õppimises midagi muutma (loengud, materjalid, vahendid, praktilised oskused)?

Täiendavalt on tõusnud arutelu, et kas ülikoolidel on füüsilist ja digitaalset võimekust selleks läbimurdeks.

A. Ruus (HVÜK): Tulin konverentsilt, kus seda arutati väga pikalt.

See 1% SKP-st on eesmärgiga teadus- ja arendustegevuseks, millest teadustegevuseks jõuab sellest omakorda 14%. Isegi rektorid vihjasid, et tudengid peaksid hakkama häält tegema, et seda arendustegevuseks suunatud raha saaks päriselt suunata tudengite õppesse. See 86% on kinni ministriumides, mida meie saaksime ülikoolides suunata efektiivsemalt õppe- ja teadustöösse. Isegi rektorid ütlesid, et nende käed on seotud. Selliselt on ainus võimalus Tartu Ülikooli jätkamiseks see, kui teha õpe tasuliseks. Isegi tudengite seas on see arvamus tasuliselt õppes järjest levinumaks muutunud, aga see peab olema detailselt ja mõistlikult reguleeritud. Stipendiumite või tasuta õppe saamiseks ei tohi olla ainsaks mõõdupuuks hinded, vaid ka ühiskondlik aktiivsus, näiteks kasvõi üliõpilasesinduses osalemine. Selleks, et inimesed, kes on muidu tohutult potentsiaalikad ja targad, aga kelle keskmine hinne on madalam, ei jääks mingitest asjadest ilma.

Teiseks on kriteeriumid ülikooli sisseaamiseks piinlikult madalad. Sellega küll tegeletakse. Ühelt poolt, mida rohkem tudengeid, seda rohkem raha ülikoolile, aga teisalt mida rohkem rumalaid tudengeid, seda rohkem peavalu õppejõule. Siin on huvitavaid korrelatsioone. Rumalad tudengid tulenevad sellest, et meil on demotiveeritud tudengid. Demotiveeritud tudengid on sellepärast, et nad ei pea palju pingutama, et ülikooli sisse saada. See viib selleni, et meil peaks olema rangemad nõuded, et ülikooli sisse saada.

A. Zobel (LTTVÜK): See 14% mis tuleb teadustegevuseks, sellest tuleb katta kõiksugu õppetöök vajalikud kulud. Õppetöök eraldi raha ei suunata praktiliselt üldse. Õppejõududele makstakse teadusgrantidest, samuti ostetakse õppevahendeid teadusgrantidest. Ehk siis see, kui head on õppevahendid või õppejõud või kas neid üldse on, sõltub sinu instituudi õppejõudude raha taotlemise edukusest. Aeg-ajalt paisatakse meediasse, et ülikoolid saavad raha juurde. Eelmisel aastal eraldati küll ülikoolidele 10 miljonit eurot, aga see läks jagamisele kõikide avalik-õiguslike ülikoolide vahel ning see läks kõik kommunaalide katmiseks. Seega see raha ei jõua peaaegu üldse õppetöösse.

M. Velžanin (MVÜK): Tõesti võiks karmistada sisseastumislävendeid, eriti populaarsematele erialadele, et vältida neid tudengeid, kes tulevad proovima ja õpivad vaid 1-2 aastat. Nii saaks ära hoida neid juhte, kui tullakse ülikooli vaid õnne proovima või et saadakse vaid paberid kätte ja siis ollakse kadunud.



H. M. Lang (HVÜK): Kas see argument, et raha on ministeeriumis kinni ja rektorid on nõutud, aga kas me ei saa minna tudengitena otse küsima, et mis toimub? *Saalis noogutati nõustuvalt.*

M. Laanoja (HVÜK): Need esitatud küsimused on väga põnevad, aga keeruline on neid arutelusid pidada, kui on siiski teadmatus, kust see raha tuleks, millega neid muutuseid tegema hakata. See võiks olla TÜÜE või TÜ siht, et oleks otsekohesem hinnang selle kohta, kust ja kui palju see rahastus päriselt tulla saab. Kas on mingid sammud, mida hakatakse päriselt astuma? Kas suurendatakse näiteks erarahastust? Kas ülikool on valmis andma järele milleski, näiteks eestikeelses hariduses, selleks, et suurendada konkurentsi, et saaks rohkem välisüliõpilasi ja selle kaudu rohkem tulu ülikoolile? Kas keegi kavatseb üle minna tasulisele kõrgharidusele ja sellisel juhul, kuidas seda plaanitakse täpselt teha? Selliseid vestlusi on keeruline pidada, kui ei ole raha, millega arvestada, et kõrgharidust reformida või paremaks muuta.

A. Zobel (LTTVÜK): Vastates Heldi küsimusele: rektorid ja tudengid on juba ühiskonnas sellel teemal väga aktiivsed. Millest jääb puudu, on see, et meie õppejõud tegeleks avalikult selle küsimusega. Meie tudengitena juba rabeleme, millega loomulikult peaks jätkama, aga meie õppejõud ei tõstata neid arutelusid avalikkuses üldse. Tudengitel on samad küsimused, et kuidas me toime tuleme. Selleks, et õppejõude ärgitada sellel teemal aktiivsemalt rääkima, peame neile näitama, et õppejõu toimetulek ja edukus teaduses sõltub otseselt nende aktiivsusest. On näha, et need inimesed, kes tegelevad aktiivselt teaduse populariseerimisega, on enamasti need, kes on ka head teadusgrantide taotlejad.

A. Ruus (HVÜK): Õppejõud kardavad ka tööd kaotada, kui nad paar sõna tõstavad. Näiteks humanitaarteadustes on teadusgrantidega eriti halvasti, arvestades, kuidas suhtutakse humanitaarteadustesse kui teadusesse. See süsteem on õnneks muutumas, ka Euroopa tasandil. Probleem ongi selles, et info selle kohta, millised plaanid on muutusteks, ei jõua ühegi inimeseni. Me ei peaks mõtlema, kuidas väikest rahahunnikut veel väiksemateks jagada, vaid mõtlema, kuidas seda hunnikut suurendada. Täiendades Annat, õppejõu üheks töökohustuseks on ühiskonna teenimine, mille üks väljend on näiteks enda eriala populariseerimine.

Lahkub E. A. Koppel kell 19.23.

Lahkub A. Puur kell 19.26.

6. EESOOTAVAD SÜNDMUSED

R. Kihho ja A.-M. Pirk-Birk tutvustavad TÜÜE eesootavaid sündmusi.

– Valimised toimuvad 22.–30.04. Palun jagada! Valimised.ut.ee kaudu on hääle andmine väga lihtne. Enamik peavad vaid kaks korda valima. Tähele panna, et kui teete seda Macbookis Safaris, siis võib see veebilehekülj laadima jääda, aga vahepeal ei tohi lehte kinni panna, vaid tuleb ära oodata, kui tuleb teade, et hääle on antud!

– 22.04-26.04 toimub AOraamatukogu ehk raamatukogu on avatud kell 6-21. Seda saab kasutada tudengipäevadega samal ajal.

– 26.04 kell 18:00 toimub preöölalulupidu ja rongkäik. Preöölalulupeoks koguneme Tõllakuuri ja laulame juba hääled lahti. Kui te panete ennast kirja ja tulete üritusele kohale, siis TÜÜE pakub teile



kui volikogu liikmetele tasuta pääse öölaulupeole. Pileti saamiseks peab reaalselt kohale tulema. Kui te praegu ei registreeri, siis jagame tasuta pääsed järgmistele esindajatele.

– 3.05 valimistulemuste avalikustamine – tulemused avalikustatakse TÜÜE kodulehel ja sotsiaalmeedias teeme reklaami.

– 14.05 värskete esindajate *onboarding* – soovime pakkuda uutele esindajatele võimaluse, et nad saaks juba enne väljasõitu TÜÜEst aimu ning lisaks tekitada rohkem omavahelist suhtlemist ja kambavaimu. Ootame, et jagate seda infot ka ise oma värskete esindajatega. Saadame neile samuti ametliku info, aga soovitage neile veel juurde. Loomulikult saate ka oma VÜK-iga teha veel teise kohtumise uute esindajatega, üks ei välista teist. See üritus ei ole otseselt kohustus vanadele esindajatele ja volikogu liikmetele, üritus on rohkem suunatud uutele esindajatele, aga kõik TÜÜEKad on igati sellele üritusele oodatud.

–18.05 TÜ vilistlaspäev – oodatud on ka tudengid!

– 23.05 VII volikogu koosolek – fookuses on senati, JVK ja EÜLi valimised

– 25.05 toimub kevadine väljasõit ja TÜÜE 104 Tartus! 24.05 toimuvad ka OleRohkem tudengiteauhindade jagamine. Soovisime teie kiiret nädalavahetust mitte täiesti kinni panna, sellepärast toimub esindajatega ka varem juba kohtumine. Seega tuleb üks väljasõit ja üheskoos liigume õhtul üritusele.

– 6.06 VIII volikogu – fookuses on TÜÜE õigusaktide ja arengufondi muudatused.

7. DOKTORANTIDE ESINDATUS ÜLIKOOLIS

A. Zobel (LTTVÜK): See arutelu on ajendatud bioinseneeria instituudi olukorrast, kui õiguslikult ei olnudki doktorantidel võimalik kandideerida ja valida endale esindajaid. Ühtlasi aga otsides potentsiaalseid kandidaate, kes kandideeriks nüüd üliõpilasesindajaks, käisin läbi mitmeid doktorante ja suhtlesin nendega, kuna ka mitmed instituudid ise küsisid, et nad tahaks endale doktorantidest esindajaid. Doktorantidelt jäi kõlama mõte, et isegi kui nad teavad, mis on TÜÜE, siis nad ei tunne, et TÜÜE tegeleks nende esindamisega. Nad ei näe põhjust, miks nad peaks TÜÜEsse kandideerima, kuna TÜÜE ei paku neile midagi. Kuigi nad on rohkem töötaja staatuses kui teised tudengid, siis nad ei ole ikkagi täielikult töötajad. Ka akadeemiliste töötajate esindajad ei ole nende esindajad. Lõpuks neil ei olegi oma muredega kuhugi pöörduda. Ma leian, et me peaks üliõpilasesindusega võtma väga selgelt sihtmärgiks selle, et me esindame ka doktorante, isegi kui nad on nooremteadurid.

Kohtusin ka doktorantide seltsiga, aga nende mõte on see, et nad on loodud, et koondada doktorante eesmärgiga, et nad tunneks ennast kaasatuna. Kuigi see on alguse saanud LTT valdkonnast, siis nad tahaksid, et seal oleks doktorante igast valdkonnast ja igast ülikoolist, kauge unistus on ka muutuda rahvusvaheliseks seltsiks. See toimiks justkui erialaseltsina, aga doktorantidele. Selle eesmärk ei ole aga olla doktorantide esindus. Seevastu on nad aga hea meedium, mille kaudu koguda doktorantidelt sisendit. Hetkel kandideeris üks neist ka üliõpilasesindusse ja see oleks hea viis, kuidas doktorantidega rohkem koostööd teha.

H. M. Nellis (MVÜK): Oleneb instituuditi, millises staatuses doktorandid on, kas nad on rohkem üliõpilased või töötajad. Näiteks kõik meie instituudi doktorandid on meie õppejõud ja seal võib



võimukonflikt tekkida, et millal ta seisab õppejõu huvide eest ja millal üliõpilaste eest, eriti näiteks TÜÜE-siseselt.

A. Zobel (LTTVÜK): Ka LTT-s õpetavad igast õppeastmest tudengid, aga neil ei ole mingit probleemi professionaalse suhte hoidmisega. TÜÜE ei ole peoorganisatsioon, kus me niisama aega veedame, me oleme esindusorganisatsioon. Me oleme TÜ üliõpilasesindus ehk TÜÜE peab tagama, et kõik kolme õppeastme üliõpilased oleksid esindatud.

M. Velžanin (MVÜK): Kas doktorandid ise otsivad enda esindatust? Kui suur see soov neil on?

P. Saks (SVÜK): Meie valdkonna mitmes instituudis on nõue, et ka doktorant oleks üliõpilaskogus, aga kogemus näitab, et neid doktorante on väga keeruline leida, kes tahaksid üliõpilasesindajad olla.

A. Zobel (LTTVÜK): Ei tohi sassi ajada et kas doktorant on üliõpilaskogus või et doktorant tunneks, et ta on esindatud. Hetkel doktorandid ei tunne, et TÜÜE nende huvisid esindaks. Olukorda ei paranda see, et me surume kellegi üliõpilaskogusse, vaid TÜÜE peab võtma konkreetseid samme ja näitama, et me esindame ka doktorante. Me ei saa vaid passiivselt oodata, et nad tuleksid oma muresid kurtma, siis nad ei tulegi. Nad on ise öelnud, et neil ei ole kellegi poole pöörduda, sest nad pole piisavalt tudengid, et TÜÜE neid kaasaks, ja nad pole piisavalt töötajad, et akadeemilised töötajaid neid kuulaks. Kui meil on instituutides juba niigi probleeme, et lektoreid ja nooremlektoreid ei kuulata oma instituudis ära, siis ei ole nooremteaduritel lootustki.

A.-M. Pirk-Birk (TÜÜE aseesimees): Kas lahendus oleks see, kui teha instituutide põhikirjadesse eraldi punkt, et igas instituudi nõukogus peab eraldi olema valitud nooremteadur. Selliselt oleks nad nõukogus esindatud TÜÜE kõrvalt.

A. Zobel (LTTVÜK): See võiks ka olla lahendus. See probleem ei tähenda seda, et peaks koha ära võtma üliõpilaskogust, vaid et praegu tuleb paljudelt juhtfiguuridelt suvaline seisukoht, et doktorant võib kandideerida akadeemilise töötaja esindajaks. Oluline erinevus on aga selles, et akadeemiliste töötajate esindajad valitakse kolmeks aastaks, üliõpilasesindajad valitakse üheks aastaks. Seega peaks akadeemilise töötaja esindaja positsioonile kandideerima doktorant, kes on esimesel või teisel aastal ja ei plaani nominaalajaga lõpetada. Võib-olla tõesti võiks lahendus olla see, et igas instituudis tehakse kohustuslikuks, et nõukogus on üks koht doktorantidele.

J. Heinsalu (TÜÜE poliitikanõunik): Ma olen selle poolt, et doktorandid peavad olema esindatud. See on aga kahepoolne asi, et kui doktorandid tunnevad, et neil on teema, mille osas neil on probleem, on neil ju sihtrühma siseselt õigus aktiivselt kõneleda või TÜÜEsse kandideerida. Neil on suurem eelis instituudis või sihtrühmas kaasa rääkida, kui keskmisel bakalaureusetudengil.

M. Heimo (TÜÜE õigusnõunik): Ütlen faktiväitena juurde, et kui küsisin valimiste raames kõikidelt instituudi juhatajatelt nende põhikirjast tulenevad tingimused üle, siis mitmed vastasid mulle, et kuigi nende põhikirjas ei ole see sätestatud, siis ootavad nad ka võimalusel ühte doktorandist esindajat.

A. Zobel (LTTVÜK): Väga hea, kui nad ise tahavad tulla esindajaks. Aga ma olen suhelnud doktorantidega ja nad kurdavad, et nad ei näe, et TÜÜE pakuks neile midagi ja et nendega kuidagi arvestataks. See, kui me ütleme, et doktorandid võivad kandideerida oma tahtmise järgi, ei ole tegelikult nendega arvestav ega hooliv. Me peaks enda poolt näitama, et me tahame neid esindada. Me peaksime võtma konkreetse suuna, kuidas me doktorante esindame ja et nad ka tunneks, et nad on esindatud.



R. Kihho (esimees): Teadusprorektor oli samuti positiivselt meelestatud sellel teemal. Arutasime veidi, kuidas saaks doktoranti üliõpilasena rohkem esindada, kuna instituudi nõukogus lähevad akadeemilise töötaja kaudu doktorandi huvid kaduma. Tunnistan, et hetkel oleme paremas kommunikatsioonis bakalaureuse- ja magistritudengitega. Hetkel on doktorantidega seis sarnane nagu välistudengitega, et kommunikatsioon nendega jääb vajaka. Siinkohal peaksime tõesti kas siis instituudi tasandil rohkem ära tegema või TÜÜE-keskselt kaasama neid rohkem enda tegevustesse.

A.-M. Pirk-Birk (TÜÜE aseesimees): Kuidas doktorandid näevad, et kuidas me saaks neid rohkem kaasata, mida nad TÜÜE-lt ootavad? Teiseks, minul on bakalaureusetudengina üpris keeruline suhestuda nendega ehk kuidas see side võiks tekkida?

A. Zobel (LTTVÜK): Arusaadavalt bakalaureusetudeng ei suhestu doktorandiga, aga see ongi probleemi alus, et me ei ole läinud neilt uurima, mis on nende mured. Sellepärast peamegi astuma ekstra samme, et saaksime doktorante kõige paremal moel esindada. Me ei saa oodata, et nad tuleksid meile rääkima oma probleemidest, vaid me peame neilt minema küsima ja tekitama neile meediumid, mille kaudu oma probleeme avaldada. Ka instituudi või valdkonna üliõpilasesindajana oled sa vaid ühe õppekava tudeng, kuid sellepärast peabki esindajana tegema täiendavaid samme, et teada saada, kuidas teistel õppekavadel ja õppeastmetel tudengitel läheb

A.-M. Pirk-Birk (TÜÜE aseesimees): Me lõime Teamsi doktorantide kanali, kus nad saavad muresid jagada, eesmärgiga, et oleks ühine suhtluskanal olemas.

A. Zobel (LTTVÜK): Kui passiivselt pakkuda, et tulge rääkima, siis keegi ei tulegi. Sama olukord on ka IÜK-idega. Kui eeldada, et IÜK-id tulevad ise rääkima enda muredest, siis on vaikus. Meie kohustus VÜK-iga on aktiivselt tegutseda, et uurida, mis on erinevate IÜK-ide probleemkohad, siis tulevad need ka välja.

H. M. Nellis (MVÜK): Kõik doktorandid on ju täiskasvanud, nad saavad ise tõstatada enda probleeme. Ma tahtsin ka ise tulla VÜK-i enda probleemide eest seisma.

A. Zobel (LTTVÜK): Keskmise tudengi ei tule oma probleemidest rääkima. Igasugust tagasisidet on väga raske saada, ükskõik millisest õppekavast või õppeastmest rääkida.

H. M. Lang (HVÜK): Kui doktorantidele on jäänud mulje, et TÜÜE ei paku midagi, siis mida rohkem saavad bakalaureus- ja magistritudengid?

A. Zobel (LTTVÜK): Me sisuliselt tegeleme rohkem bakalaureusetudengitele suunatud küsimustega ja me arutame peamiselt bakalaureuse- ja magistriõppekavade teemadel. Seda me reklaamime ja sellega me tegeleme ka aktiivsemalt. Me tegeleme väga vähe doktorantide olmeprobleemidega. Näiteks puhkeruumide seadmine ja korrastamine ei ole doktorantidele kuidagi suunatud ning nende enda igapäevased probleemid jäävad meil tahaplaanile.

M. Velžanin (MVÜK): Millist lahendust sa pakud? Kas see on kogu TÜÜE eesmärk või valdkondlik?

A. Zobel (LTTVÜK): Seda ma ootan volikogult, teid on esindama valitud. Ootan teilt kõigilt, et pakute lahendusi, see on meie kõigi vastutus. Doktorantidelt on praegu tagasiside selline, et see, mida me oleme siin seni teinud, ei ole töötanud.

R. Kihho (esimees): Ma lõpetan praegu arutelu. Teen ettepanku, et arutame seda teemat uuesti juunikuu volikogu koosolekul. Iga valdkond saab mõelda enda doktorantide näitel, et kuidas nendega suhtlust arendada ning kuidas me saame liikuda selle probleemi lahenduse suunas.



A. Zobel (LTTVÜK): Kui me arutame seda juuni volikogus, mis on kahe kuu pärast, siis palun päriselt mõelge selle peale. Minge oma valdkonna doktorantide juurde uurima ja küsima, mis on nende ootused TÜÜEle.

H. M Lang (HVÜK): Repliigina: näiteks ülikooli füüsilise keskkonna arendamine on ikka kõigi huvides, hetkel on meil näiteks arutlusel, kas luua tudengite puhkeruum või doktorantide tööruum.

P. Saks (SVÜK): Kui doktorantide selts on praegu oma põhikirja loomas, siis võiks nad TÜÜEga kokku viia.

8. KOHAPEAL ALGATATUD KÜSIMUSED JA ETTEPANEKUD / *Other questions and proposals*

Täiendavaid kohapeal algatatud küsimusi ja ettepanekuid volikogul ei olnud.

R. Kihho (esimees) lõpetab koosoleku kell 19.58.

Renar Kihho

Volikogu koosoleku juhataja

TÜ üliõpilaskonna esimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Martina Heimo

Protokollija

TÜ üliõpilasesinduse õigusnõunik

/allkirjastatud digitaalselt/



Lisad ja elektroonilised dokumendid vastavas volikogu töödokumentide kaustas Microsoft Sharepointis.

Koosoleku lisad:

1. 21.03.2024 volikogu korralise koosoleku protokoll
2. Ettepanek eesootavate valimiste kohta